

Efterklang på Avernax, august 2024

Mørkelagt: Kan man holde festival med hemmeligt musikprogram?

Cecilie Johansen: Cand.soc i arbejdslivsstudier og kvalitativ analytiker 🙌 Ved noget om mennesker i arbejdsliv og frivillighed. Omdrejningspunktet er mennesker og de strukturer vi skaber omkring deres mulighed for at lykkes.

August 26, 2024

På en lille ø i det sydfynske øhav mødes ca. 1.200 mennesker på en festival arrangeret af frivillige. Avernax er en all inclusive festival, som minder lidt om en ø-lejr, men i virkeligheden er det en festival med alt, hvad man kan ønske sig. Det ved gæsterne, så de

kommer trofast tilbage, og i år har festivalen brugt sin succes til at udfordre endnu engang: kun de to bookere og kommunikationsteamet vidste, hvilke kunstnere der skulle på scenen i løbet af de tre dages festival.

Af Cecilie Johansen, Kulturens Analyseinstitut

Ikke engang de andre årsfrivillige fra festivalens styregruppe vidste, hvem der ville dukke op på festivalens musikprogram. Navene blev offentliggjort få timer inden kunstnerne gik på scenen f.eks. ved en meget håndholdt omgang ”lykkehjul” på teltscenen – gæt et bogstav – eller ved en hviskeleg til de store fællesspisninger. Her åbenbarede navne som Efterklang, Sistabossen, Jaako Eino Kalevi, Sofie Trolle og John Grant sig, og så kunne man altså glæde sig til at høre musik, der for de fleste gæsters vedkommende lod til at være noget, de ikke havde set før – måske ikke engang hørt.

De to bookere var dog fuldt engagerede i deres bookinger, og de var gået efter at bringe kvalitet og overraskelser til Avernax’ publikum. Det er et publikum, der godt kan bære det, og en samtale man ikke hører sjældent på pladsen er, at *”det er lidt ligesom, at folk fra Nørrebro er flyttet til Avernax i fire dage”*. Deltagerne kommer ikke her for at høre de samme artister, som f.eks. fylder Smukfests scener i de samme dage.

En bookers drøm

Det er Mads Stephensen og Rune Kjær-Strange som har taget initiativ til mørkelægningen og bookingen af de 12 hemmelige kunstnere. Jeg talte med dem tidligt lørdag aften, hvor hovednavnet John Grant netop var annonceret. Det næste navn, der skal hviskes, viser sig at være norske Todd Terje, som skal skabe en fest fra festivalens særlige havscene.

”Det er den ultimative optur for en booker ikke at behøve at tænke på sit publikum på den måde, at man skal sælge billetter. Avernax har været udsolgt i mange år, og derfor har man mulighed for at gøre sådan noget her,” fortæller Mads, der har grebet muligheden for at udfordre publikum.

Og Avernax ER en festival, som vil noget med alle deltagerne. Her spiser alle sammen og vasker selv op efter sig. Her får man udleveret årets Avernax-kop, når man ankommer, og den bruger man til alle drikkevarer hele festivalen. Her er øl og vand med i prisen og serveres i Tillidshaner, hvor du både kan tanke selv eller lege bartender, hvis du pludselig har lyst til det.

Bemærkelsesværdigt nok, så lader publikum ikke til at have svært ved at styre de frie mængder alkohol, ligesom man aldrig ser et plastkrus eller sjetter efterladt på borde eller i strandkanten. På samme måde tør man stille krav til deltagerne, når de agerer livepublikum ved en scene, og arrangørerne har tillid til, at alle træder ind i det intime, fælles rum, som Avernax i virkeligheden faciliterer på langs af hele Munke Strand.

Rune, som er booker og medstifter af festivalen, fortæller også, at det er fedt, at man kan lande en stor kunstner uden at vælte øen med for mange gæster; det betyder også noget for selve koncerternes kvalitet og eksklusivitet.

"Vi har prøvet at arbejde lidt mere i kulissen og finde noget, der virkelig kan være en særlig gave til folk".

Derudover er artisterne valgt, så de passer til stemningen og tidspunktet på døgnet - og der afvikles kun én koncert ad gangen.

Begge bookere er stolte af, at festivalen igen er udsolgt uden at der er offentliggjort et eneste navn, om end det har taget lidt længere tid at sælge billetterne i år.

Udover at deltagerne generelt kommer igen, er tilbagemeldingen fra både samarbejdspartnere og artister, at Avernax er en unik oplevelse. Øboerne tager imod på havnen og hjælper til i ugevis. Professionelle som lysfolkene fra Vertigo kommer igen, selvom de er vant til at servicere meget større scener. Kunstnerne nævner selv flere gange fra scenerne, at de står midt i en helt særlig oplevelse, og bookerene fortæller bl.a. en historie om en radioudsendelse, hvori en international kunstner fremhæver festivalen efter et besøg, ligesom der er flere eksempler på artister, der - efter at have optrådt - deltager som gæster. Men det er også netop den unikke oplevelse, så lille en festival som Avernax kan bruge som tiltrækningskraft, for de har ikke et stort budget.

Gode forudsætninger for at tage en chance med mørkelagt program:

- *Kend dit publikum: er de nysgerrige?*
- *Kend dit produkt: har I trofaste gæster?*
- *Afvikl én ting ad gangen, så publikum ikke skal vælge.*

Om at satse sig selv og hele musikken

"Har I haft mere kriller i maven i år?", spørger jeg de to bookere, og svaret er et ubetinget 'ABSOLUT'! Men det var også meningen! "Når man sætter en case på spidsen, så sætter man også sig selv på spidsen, og det er udfordrende og pirrende og alt muligt," siger Mads Stephensen.

De vil gerne løfte pointen til kulturlivet om, at livemusik er særligt i sig selv og man skal turde lade sig overraske. Her på Avernax vil arrangørgruppen gerne give folk noget kunst, de ikke kender i forvejen.

Hertil hører også pointen, at der ikke er booket "en dansk pleaser", som Rune siger. Den dér artist, hvor alle kan synge med. Til gengæld er der blandt kendere stor respekt for, at kunstnere

som John Grant og Todd Terje lægger vejen forbi Avernakø. Det giver ro i maven hos Mads og Rune. De ved godt, at det er høj kvalitet, de leverer.

Havscenen en eftermiddag på Avernax. Foto: Kasper Palsgård/Avernax

Og her tidlig aften på festivalens tredje og sidste dag, konstaterer Mads og Rune med en dybt, lettet suk, at *"det er gået sindssygt godt"*. Der har været mange mennesker til koncerterne – faktisk flere end der plejer. Udover de stående publikummer, sidder typisk et par hundreder og vugger til musikken, så folk er med på forskellige måder. *"Men vi ved også, at vi først skal starte koncerterne op ad eftermiddagen,"* fortæller Rune, *"de første år startede vi tidligt, men folk har brug for lige at vågne og få noget at spise og tage en dukkert, og så er vi ved at være der."*

Begge har stadig mod på at udfordre festivalformatet igen. Ikke gøre det samme som de andre. Måske nøjes med at mørkelægge noget af programmet næste år, og se hvad dét kan. Have flere artister fra udlandet måske, men stadig artister, som alle ikke ved, hvem er. Og så er det ok, at nogen siger, at det er ikke noget for dem, hvis andre *"er helt oppe at køre og siger, hold kæft hvor var de fede – og jeg kender dem slet ikke"*, som Rune formulerer det.

Der er også satset på en bred vifte af genrer. Fra Rune Kielsgaard med prominente musikere, der spiller impro på havscenen og til svensk punk-energi med Sistabossen i teltet. Til indiepop-bandet Yör som ikke kunne have sin trommeslager med og leverede en smuk og inderlig koncert til gæsterne i strandkanten - og til Mariam the Believer, der ikke har spillet koncert i otte år. Til John Grant alene på scenen og til BliGlad der mødte op ni mand høj og fik alle til at danse til reggae-pop.

Publikum er med. Foto: Kasper Palsgård/Avernax

Hvad siger publikum

Rune fortæller, at der er en del gæster, som har sagt, at de gerne ville have kendt programmet, men i og med, at der er mange mennesker til koncerterne, så er hans tese, at *"der er flere, end hvis de havde siddet derhjemme og lige lyttet lidt til f.eks. Mariam the Believer, som måske umiddelbart er ret stille og roligt, men live får man en kæmpe oplevelse og unge som gamle elskede det!"*.

Om bordene, på pladsen og i transporten til og fra festivalen er det mørkelagte program også et stort samtaleemne, og der er en tendens at spore i de uformelle samtaler, jeg deltager i.

Ingen er decideret utilfredse, men mange håber på, at næste navn er noget, de kan synge med på. Bare en eller to artister med et par radiohits. Men ingen drømmer om at give helt slip på de ukendte overraskelser, de allerede har fået.

Der er et paradoks i dét med at forvente, at publikum skal være nysgerrige, for på den ene side kan Avernax-folket egentlig godt bære det, men flere af festivaldeltagerne nævner, at de ikke har haft mulighed for at forberede sig lidt på musikken. Det plejer de ellers, når der er navne de ikke kender. Dels er det trygt, men de vil også gerne vil give noget tilbage til kunstneren. Få nævner, at de plejer at orientere sig i musikprogrammet for at vælge, hvilken festival de skal besøge, og dér vil Avernax komme til kort med et mørkelagt program.

Når det er sagt, så blev der også solgt billetter til John Grants efterårskoncert i Vega blandt publikum på Avernakø, simpelthen fordi det var så stærk en oplevelse, at man ville have mere. Det er også et faktum, at hundredvis af mennesker sad opslugt og musestille og lyttede til Yör kl. 23.30 på en halvkølig sommeraften, selvom øllen flød frit og de fleste andre festivaler nok ville være ramt af den stemning, der opstår, når venneflokkene skiftes til at købe kander og shots. Den stemning fik man til gengæld et glimt af, da BliGlad lukkede teltscene lørdag nat.

Hvad vil det nysgerrige publikum have?

- *En oplevelse man ikke bare kan få et andet sted.*
- *Forskellige genrer og høj kvalitet.*
- *Enkelte artister, hvor det er nemt at gå til koncert og fællessangene ligger på ryggen.*

En gave

”Vi har en tanke om at give de mennesker, der kommer her og gør sig den ulejlighed at købe en billet og rejse helt til Avernakø, en gave”, siger Rune, og Mads supplerer med, at det gerne må være en gave, folk ikke vidste de kunne li’.

AVERNAX	TORDAG	FREDAG	LØRDAG
8 ³⁰ -10 ⁰⁰	MORGENMAD	MORGENMAD	MORGENMAD
10-12 ³⁰			
12 ³⁰ -14		FROKOST	FROKOST
14-14 ³⁰		PAUSE	PAUSE
14 ³⁰ -15 ³⁰		THE NICHE FAMILY	SELYHENTER
16-18		20-14 ASSEM BLY	Softie Kalle
18-19		SISTA BOSSEN	GRABT D E-N
19-20 ³⁰	AFTENS MAD	AFTENS MAD	AFTENS MAD
20 ³⁰ -21	PAUSE/OPVASK	PAUSE/OPVASK	PAUSE/OPVASK
21-22	MARIAM THE BELIEVER	*EFTERKLANG	SONGWRITER (us)
22-23	DJ MØGTUE	DJ JENOMUGI	DJ JENOMUGI
23-00	JAAKKO EINO KALEVI	INDIE POP (DK)	ELEKTRO HOUSE (NO)
00-01	DJ MØGTUE	DJ JENOMUGI	DJ JENOMUGI
01-02	ØRKEN BLUES/ROCK (Nlc)	FARFEBIND	REGGAE POP (DK)
02-04	DJ	DJ	DJ

Programmet blev offentliggjort gradvist og meget håndholdt

Skal man holde sig til gavemetaforen, så er konklusionen måske, at nogle af de bedste og mest langtidsholdbare gaver, er dem, der kommer fra hjertet og som man ikke vidste, at man

ønskede sig – men indimellem er det også fedt at få et par af de ting, man har skrevet på ønskelisten. Noget der er aktuelt lige her og nu og nemt at tage i brug.

Her ville det være nemt at fortabe sig i den sidste pointe og give folket meget mere af, hvad de vil have, men så har man misset pointen. Selvom Guldmond på teltscenen eller Eee Gee på havscenen nok kunne have bundet det mørkelagte program helt sammen med publikum, så har jeg ikke hørt om en eneste middelmådig koncertoplevelse. Programmet VAR modigt! Det var magisk! Og både frivillige og gæster sagde ”vi ses næste år”, da de trillede mod den lille havn og ventede på ø-færgen, der skulle fragte dem tilbage til virkeligheden.

Hvad mon Avernax finder på næste år?

Der kaldes til skål til en af fællesmiddagene. Foto: Kasper Palsgård/Avernax

På Avernax spiser alle sammen og man vasker selv op efter sig. Stille og roligt finder man ud af, at det går nemmere ved at hjælpes ad end ved bare at stå i kø og passe sit eget.

Øllen skænkes fra tillidshaner i den kop, man får udleveret ved ankomst.